

ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น
เกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษาหก

นายโกศล อูยวรรณัง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาตรี ศาสตรมหาบัณฑิต

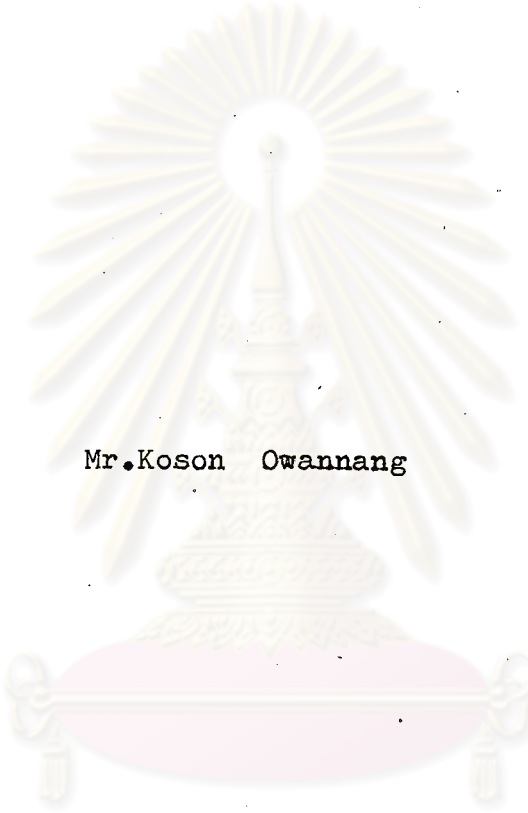
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

๕๑๕๒๑๙๑๑

DISTRICT ADMINISTRATORS' OPINIONS
CONCERNING THE ACADEMIC ROLES OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
IN EDUCATIONAL REGION SIX

Mr. Koson Owannang

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษาทก

โดย นายโกศล อูยวรรณัง

ภาควิชา บริหารการศึกษา

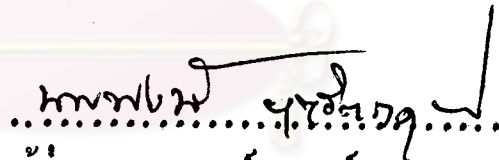
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการ
ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษากลาง

ชื่อนิสิต นายโกศล อูยวรรณัง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงและความคาดหวังในบทบาททางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษากลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษากลาง ระหว่างผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นที่ต่างสังกัดกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษากลาง ระหว่างผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษากับผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษากลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่นในจังหวัดที่อยู่ในเขตการศึกษากลาง รวม 7 จังหวัดคือ ลพบุรี อุทัยฯ อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี รวมทั้งสิ้น 637 คนโดยแยกเป็นผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 24 คน ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 144 คน ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด 389 คน ซึ่งได้รับเลือกเป็นตัวอย่างประชากร โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

(Stratified Random Sampling) และผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
จากการศึกษาคนควาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการสอนและการประเมิน
ผล ด้านการปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และ
ด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางวิชาการ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากรทั้งสิ้น 637 ฉบับ
ได้รับคืนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 462 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.53 ซึ่ง
นำมาวิเคราะห์โดยใช้การอยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าซี (z)

ผลของการวิจัย

1. ผู้บริหารการศึกษานในเขตการศึกษาหอด มีความเห็นว่า บทบาททางวิชาการของครู
ประถมศึกษาในเขตการศึกษาหอก มีความสำคัญหรือมีความจำเป็นอยู่ในเกณฑ์มาก แต่การปฏิบัติจริงของ
ครูประถมศึกษาในเขตการศึกษาหอก ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละสถานยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างมาก
2. ผู้บริหารการศึกษานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน
ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละสถาน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงแตกต่างกันในบทบาท
ด้านการสอนและการประเมินผล ด้านการปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียน
และด้านการนิเทศการศึกษา
3. ผู้บริหารการศึกษานในโรงเรียนประถมศึกษากับผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียนประถม
ศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษา
ไม่แตกต่างกัน ทั้งโดยส่วนรวมและในแต่ละสถาน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงแตกต่าง

ในบทบาทด้านการสอนและการประเมินผล ด้านการปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัย
อันดีแก่นักเรียน และด้านการนิเทศการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title District Administrators' Opinions Concerning the
 Academic Roles of Elementary School Teachers in
 the Educational Region Six

Name Mr. Koson Owannang

Thesis Advisor Assistant Professor Boonmee Nenyod, Ed.D.

Department Educational Administration

Academic Year 1979

ABSTRACT

Purposes of the Study:

1. To compare the district educational administrators' opinions concerning the actual performance and the expectations in the academic roles of elementary school teachers in the educational region six.
2. To compare the opinions concerning the academic roles of elementary school teachers in the educational region six between the district educational administrators from different undersupervision.
3. To compare the opinions concerning the academic roles of elementary school teachers in the educational region six between the district educational administrators within schools and those who are outside.

Procedure:

The sample of this study comprised of 637 district educational administrators in the educational region six which were composed of 7 changwats namely; Lopburi, Ayudhya, Angtong, Singburi, Saraburi, Chainaat, and Utaitani. The sample was classified into 2 groups which were; administrators within schools of which 24 were undersupervision of Ministry of Education and 389 were of the Changwat Administrative Organization, and administrators outside schools; 80 were undersupervision of Ministry of Education and 144 were of the Changwat Administrative Organization. The sample were selected by using stratified random sampling technique. Questionnaires were used as the method for gathering data which concerned the academic roles of elementary school teachers in 4 categories; instruction and evaluation, student affairs, supervision, and developing of academic competencies. Out of 637 questionnaires sent out, 462 or 72.53 percent were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Z-test.

Findings:

1. Concerning academic roles of elementary school teachers in the educational region six, the administrators rated much importance to the academic roles and almost high to the actual

performance of each categories and overall.

2. There is no significant difference in the opinions concerning the academic roles of elementary school teachers in the educational region six between district educational administrators from different under supervision but significantly different in the actual performance concerning instruction and supervision, student affairs, and supervision.

3. There is no significant difference in the opinions concerning the academic roles of elementary school teachers in the educational region six between district educational administrators who are within schools and those who are outside, but significantly different in the actual performance concerning instruction and evaluation, student affairs, and supervision.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ขอกราบระลึกพระคุณท่านอาจารย์ผู้ใฝ่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ความคิดทางด้านการศึกษามาแต่ต้น จนถึงการทำวิทยานิพนธ์นี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอค อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างคึกคักแก่ตนจนงานนี้สำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์ในภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทุกท่านที่ได้กรุณาช่วยให้คำแนะนำและแสดงความหวังดีมีเมตตาตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภรณ์ทิพย์ สัจกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้กรุณาแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้เป็นอย่างสูง

สำหรับ คุณแซมชอย สันธิเกษ และเพื่อนผู้มีความปรารถนาดีคือข้าพเจ้า ขอแสดงความซาบซึ้งในน้ำใจไว้ทนควย

โกศล อุยวรรณัง

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กิติกรรมประกาศ

รายการตารางประกอบ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	16
	ขอบเขตของการวิจัย	16
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	17
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	19
	วิธีดำเนินการวิจัย	19
	ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูล	20
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
	ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	22
	แนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการ	35
	แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษา ...	45
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูประถมศึกษา	50
	บทบาทของครูประถมศึกษา	53
	- การสอนและการประเมินผล	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

	การสอน	57
	แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสอน	57
	วิธีสอน	60
	ทัศนคติของครูต่ออาชีพ	68
	พฤติกรรมทางวาจาของครู	73
	การประเมินผล	80
	- การปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียน	85
	การควบคุมชั้น	85
	ความสัมพันธ์และบรรยากาศในห้องเรียน	90
	การอบรมทางศาสนศีลธรรม	95
	การทำโทษ	97
	- การนิเทศการศึกษา	98
	- การเพิ่มพูนสมรรถภาพทางวิชาการ	104
	สรุป	114
3	วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล	116
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	116
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	117
	ลักษณะของแบบสอบถามฉบับจริง	118
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	119
	การวิเคราะห์ข้อมูล	122
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	123

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	125
	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร	126
	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับ กับความสำคัญหรือความจำเป็นของบทบาททางวิชาการกับการปฏิบัติจริง ในบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6	133
	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับความ สำคัญหรือความจำเป็นของบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษา ...	147
	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการ ปฏิบัติจริงในบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6	160
	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในโรงเรียนประถมศึกษากับผู้บริหารนอกโรงเรียนเกี่ยวกับความสำคัญ หรือความจำเป็นของบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษา	184
	เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในโรงเรียนประถมศึกษากับผู้บริหารนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติ จริงในบทบาททางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ..	198
	สรุป	221
5	ผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	224
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	224
	วิธีดำเนินการวิจัย	224

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการวิจัย	226
อภิปรายผลการวิจัย	231
ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	255
ขอเสนอแนะเพื่อการศึกษาและวิจัยต่อไป	258
บรรณานุกรม	260
ภาคผนวก	269
ประวัติผู้เขียน	285

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับความสำคัญหรือความ
จำเป็นของบทบาททางวิชาการในแต่ละด้านของครูประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 159

20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงใน
บทบาทด้านการสอนและการประเมินผลของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 .. 160

21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงใน
บทบาทด้านการปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียนของครู
ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 169

22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงใน
บทบาทด้านการนิเทศการศึกษาของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 175

23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงใน
บทบาทด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 179

24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 6 ใน
สังกัดกระทรวงศึกษาธิการกับสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงใน
บทบาททางวิชาการแต่ละด้านของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 182

25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียนประถม
ศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของบทบาทด้านการสอน
และการประเมินผลของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 184

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
26	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของ บทบาทด้านการปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียนของ ครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 189
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของ บทบาทด้านการนิเทศการศึกษาของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 192
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของ บทบาทด้านการเพิ่มพูนสมรรถภาพทางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการ ศึกษา 6 195
29	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับความสำคัญหรือความจำเป็นของ บทบาททางวิชาการแต่ละด้านของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 197
30	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในบทบาทด้านการสอน และการประเมินผลของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 198
31	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในบทบาทด้านการ ปกครองและการอบรมปลูกฝังลักษณะนิสัยอันดีแก่นักเรียนของครูประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 207

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

32	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในบทบาทงานการนิเทศ การศึกษาของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6	213
33	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในบทบาทงานเพิ่มพูน สมรรถภาพทางวิชาการของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6	217
34	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในและนอกโรงเรียน ประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในบทบาททางวิชาการ แต่ละงานของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6	220

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย